

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

unicam duntaxat horam in vineâ laboraverant. Iccircò parabola hæc non ultrâ scopum extendatur, sicut in Papatu fit, ubi per hunc denarium vita æterna intelligitur, & simpliciores persuadentur, quod quilibet suis bonis operibus eam promereri de condigno possit, quod tamen proisus absoaum; sequeretur enim, quod & murmurantes & invidentes eam accepturi sint, sicut & hîc murmurantibus denarius datur, qui tamen expressè excluduntur, Galat. 5. v. 21.

Optimum est, ut analogiæ fidei ratio habeatur, quæ hæc est, quod coràm judicio Dei, nemo de operibus & dignitate sua gloriari possit, si quidem omnia bona, quæ Deus homini præstat, & præstare promissit, merum gratiæ opus sunt, quod nõ promereri possimus; sed derivatur ex fonte misericordiæ Dei nostri, in quâ visitavit nos Oriens ex alto, Luc. 1. v. 28.

Exultate hinc ex animo, Dilecti! quod si vestrum meritum inane, Christi tamen sufficientissimum est, & propter eum cælestis Pater gratiæ hunc denarium largietur, si vespera ingruet, h. e. die ultimo, ubi Dominus unicuique reddet, juxta opera sua, Psal. 62. v. ult. Nam super peccatores pluet Dominus laqueos, ignem, & sulphur & Spiritus procellarum, Psal. 11. v. 6. Verùm vobis, credentibus in nomen ejus, alia merces proposita est, nempe vita æterna, quam Deus daturus est his, qui fidem suam nunquam mutant ab illo, Tob. 2. v. 13.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quam tribus tractabimus Regulis, quarum

1. *Vocanti obtempera.* Hic audimus, operarios extemplò abiisse, & Patrisfamilias labores ita exantlassè, ut optimè cum ipsis contentus fuerit.

Deus noster adhuc hodie providentissimus ille Paterfamilias est, qui operarios vineæ suæ adhibet: Et sicut labor non idem, sed diversus est: Vites enim putandæ, pastinandæ, ablaqueandæ, pedandæ, pampinandæ, impinguandæ, verbò, probè colendæ sunt, si messis opima sequi debeat: Sic omnes Hierarchiæ operam dent, ut vinea Domini cultura suâ fruatur.

In statu Ecclesiastico Verbi Ministris inspectio debetur, ut attendant sibi ipsi & universo gregi, in quo eos Spiritus sanctus posuit Episcopos, Act. 20. v. 28. simul quoque ædificent & plantent, Jer. 1. v. 10. arguendo, increpando, exhortando, oportunè importunè, 2. Tim. 4. v. 2. non dubitantes, quin Deus incrementum daturus sit. 1. Cor. 3. v. 7. ne labor suus inanis sit in Domino, 1. Cor. 15. v. 58.

In statu Politico munus quoque suum observent Christiani Magistratus, tanquam nutritii & nutrices Ecclesiæ, Esa. 49. v. 23. ut gladio, quem illis Deus accinxit, palmites pampinarios, qui fructus non ferunt, sed fructuariis succum subtrahunt, præcidant, quo mala puniantur, & bona remunerentur, non enim sine causa gladium portant, Rom. 13. v. 4.

In statu quoque œconomico Christiani parentes, habent quod agant: ut novas virgas substituunt, quò si veteres vites deficient, semper novæ propagentur, & ita vinea in esse suo conservetur.

Palmites quoque teneros palis alligati convenit, ne à vento decutiantur, aut alio modo damnum patiantur. Hoc de puerorum educatione intelligatur, quam Deus parentibus commendavit. Adolescens enim imbutus, juxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab eâ, Prov. 22. v. 6.

Quilibet in functione nullum laborem subterfugiat, sed sicut Dominus vocavit eum, ambulet, 1. Cor. 7. v. 17.

De Ammonio Historia Ecclesiastica refert, quod in Episcopum electus, sibi ipsi dexteram præciderit, expressè significans, nisi mitterent se, linguam quoque decurraturum sibi esse.

Saul abscondidit se apud vasa, cum Rex Israelitis designandus esset, 1. Sam. 10. v. 22. Multi idèò conjugium fugiunt, quò molestâ liberorum educatione superfedere possint. Hoc verò nefas est. Homo enim natus ad laborem, ut avis ad volatum, Job. 5. v. 7. Atqui melius est laborare in vineâ Domini, quàm Satanæ Ministerio mancipare se; non oderis laboriosa opera, & rustificationem creatam ab Altissimo, Sir. 7. v. 16. bonorum quippè laborum, gloriosus est fructus, Sap. 3. v. 15.

II. *Gratiam Dei expecta.* Hic operarios, qui diei pondus & æstus portarant, & à Solis ortu ad vesperam in vineâ Domini laboraverant, cum Patrefamilias expostulare, & murmurare audimus. Verùm hic respondet illis, quod liceat sibi in rebus suis facere, quod velit: & quia sibi libitum fuerit, posteriores prioribus adæquare, non esse, ut id molestè ferrent, sed cogitareat potius, mercedem hanc non ex merito, sed ex promissione pacti censendam esse. Jam verò conclusit Deus omnes in increduli-

tatem, ut omnium misereatur, Rom. 11. v. 32. nempe propter Christum, quem toti mundo Servatorem dedit, ut omnes, qui credunt in eum, non pereant, sed habeant vitam æternam, Joh. 3. v. 16.

Id quod Apostolus passim in Epistolis suis inculcat. Arbitramur justificari hominem per fidem, sine operibus legis, Roman. 3. v. 28. Confer Ephes. 2. v. 8. Luc. 17. v. 10.

Hæc nostra quoque mens est, qui expressè profiteamur, quod operibus nostris bonis, cælum & æternam beatitudinem promereri non possimus: non enim perfectè bona sunt, quia peccatores sumus, & volentibus bonum facere, malum adjacet, Rom. 7. v. 21. quod verò boni præstamus, non à nobis fit, sed à Spiritu sancto, qui operatur in nobis & velle, & perficere, pro bonâ voluntate, Phil. 2. v. 13. idèò omnia in fide posita sunt, sine quâ impossibile placere Deo, Hebr. 11. v. 6. nam ut Gregorius ait: Quantum credimus, tantum diligimus. Fides radix sive arbor est, opera sunt fructus è fide prodeantes, hinc Ecclesia:

Quæ facta complacent Deo,

Verâ fide gignuntur;

Fidem improbamus meritò

Quam facta non sequuntur:

Fides tamen beat modò,

Fructus ministrant proximo,

Fidemque contestantur.

Hoc Pontificiis opponamus, qui operibus suis à seipsis excogitatis cælum promereri satagunt. Verùm frustrâ. Vita enim æterna est χάρισμα τῆ θεῶ, Rom. 6. v. 23. quæ iis datur, qui non operantur, (non querunt justificationem ex operibus.)

bus,) Rom. 4. v. 5. sed in Christum credunt, Johan. 3. v. 16. qui factus est nobis à Deo, sapientia, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio, 1. Cor. 1. v. 30. Si igitur gratia, jam non ex operibus: Alioquin gratia jam non est gratia, si autem ex operibus, jam non est gratia, quandoquidem opus jam non est opus, Rom. 11. v. 6.

III. *Solutionem presta.* Hâc in parte Patrifamilias nobis bono exemplo præit, quando Procuratori operariis mercedem redderemandat. Hinc Deus ipse: Non negabis mercedem indigentis, Deut. 24. v. 14. & seqq.

Inveniuntur, qui hâc in parte iustitiam non observant, dum mercenarios vel debitâ mercede iniquè defraudant, vel ultrâ tempus definitum differunt. Verùm hoc ipsum tale peccatum est, quod in cælum clamat, ut Veteres hoc versiculo significarunt:

Clamitat in cælum, vox sanguinis & Sodomorum,

Vox oppressorum, merces detenta laborum.

Opera pretium videtur, id ipsum latius deducere.

1. Peccatum in cælum clamitans est *Vox sanguinis*, quando nimirum ille malitiosè & innocenter profunditur, quale exemplum legimus Gen. 4. v. 10. seqq. Cum enim Cain fratrem suum Abelem in agro occidisset, Deus eum interpellans ait: Vox fratris tui clamat ad me de terrâ. Sic sancti Martyres clamant voce magna dicentes: Usquequò Domine, sanctus &

verus, non iudicas & non vindicas sanguinem nostrum, de his, qui habitant in terra? Apoc. 6. v. 9. 10.

2. *Vox Sodomorum*, nempe effrenis illa & inhumana libido, quæ à Sodomitis perpetrata est. Vide Gen. 18. v. 20. cap. 19. vers. 24.

3. *Vox oppressorum*, quales sunt viduæ & orphani, horum quidem lacrymæ ad maxillam descendunt, sed exclamatio eorum super deducentem eas, Sir. 35. v. 18.

4. *Merces detenta laborum.* De quo Jac. 5. v. 4. & Deut. 24. v. 15.

Quantum igitur peccatum est, si sanguis innocenter profundatur, Sodomia exerceatur, si viduæ & orphani offendantur: tantum quoque peccatum est si mercenarii promeritâ mercede defraudentur; non minus in cælum illud clamat, quam iusti Abelis sanguis, Gen. 4. v. 10. aut peccatum Sodomorum, Gen. 18. v. 20. aut suspiria afflictorum Israelitarum in Ægypto, Exod. 3. v. 7.

Caveant igitur sibi Christiani, ne operariis & mercenariis meritam mercedem intercipient, æternum enim væ certissimè sequitur. Væ, qui ædificat domum suam cum iniustitiâ, & cænacula sua non in iudicio, qui proximum suum servire facit gratis, & mercedem ejus non reddet ei, Jer. 12. v. 13. Contrâ verò, quando operariis tempestivè promeritam mercedem largimur, merces quoque nostra eò copiosior erit in cælis, Matt. 5. v. 12. Sap. 5. v. 17.

Id quod fiat, per & propter Christum, Amen.